

Notico de la redaktoro

Christer KISELMAN

Kara leganto

Bonvenon al la unua kajero de nova revuo! Ĝi aperigos sciencnivelajn artikolojn pri ĉiuj aspektoj de la lingva, socia kaj psikologia fenomeno Esperanto. Ĝi havas dulingvan nomon por indiki ke ĝi enhavos artikolojn en Esperanto same kiel en naciaj lingvoj. Ĝi aperas ĝemele: kaj papere kaj rete. Tiel mi esperas maksimumigi la akireblon de la revuo.

La revuo iel estas daŭrigo de iama revuo: Paul Neergaard eldonadis dum la jaroj 1949–1961 revuon kun la titolo *Esperantologio*. Aperis entute ses kajeroj.¹ Dum longa tempo mi cerbumadis pri diversaj manieroj revivigi la revuon. Por certigi altan kvaliton mi deziris havigi al ĝi teamon de elstaraj esperantologoj kaj lingvistoj. Mia propono estis bonvenigita de ĉiuj al kiuj mi skribis. Ili nun formas la redaktan komitaton, kaj mi kore dankas al ĉiuj membroj de la komitato pro ilia apogo kaj laboro por tiu ĉi unua kajero.

La termino *esperantologio*

Kion do signifas la termino *esperantologio*? Enkondukis ĝin Eugen Wüster. Li faris tion en artikolo aperinta en 1921 en la gazeto *Esperanto Triumfonta* (poste *Heroldo de Esperanto*). En la revuo *Esperantologio* li rakontas la historion de la termino, same kiel tiun de *interlingvistiko* (Wüster 1955). Por Wüster *esperantologio* signifas tiun branĉon “de la ‘sinteza lingvistiko’, kiu estas aplikata al la jam multe uzata sistemo Esperanto”. Kaj per *sinteza lingvistiko* li komprenis “tiun relative novan branĉon de la lingvistiko, kiu ne nur konstatas, sed kiu konscie influas (gvidas) la evoluon de lingvo” – nuntempe oni dirus lingvoplanado. Sed li citas ankaŭ diverĝajn opiniojn, i.a. tiun de W. J. A. Manders, laŭ kiu esperantologio “estas scienco konstata kaj priskriba” (Wüster 1955:211). La nomo de la nuna revuo estu komprenata en tiu senco de Manders.

Grava por la fruaj laboroj en esperantologio estis la verko *La Esperantologio kaj ties disciplinoj*, kiun publikigis Paul Neergaard en 1942. Tie li detale priskribis la subfakojn de la esperantologio, kaj skizis la necesajn estontajn taskojn.

La politiko de la revuo

La fenomeno Esperanto estas malfacile kaptebla kaj malfacile difinebla. Laŭ miaj spertoj ĝi signifas plej malsamajn aferojn por malsamaj homoj. Multaj revoj estas ligitaj al ĝi. La fortoj kiuj inspiras personojn okupiĝadi pri la lingvo estas diversaj kaj malfacile priskribeblaj. Estus malfacile formuli priskribon de tiuj fortoj pri kiuj

---

¹La enhavtabeloj de ĉiuj kajeroj estas legebla en la reto sub la adreso <http://www.math.uu.se/esperanto>.

diversaj personoj konsentus. Eble la plej origina kaj plej profunda estas la eldiro de Zamenhof en 1905: “[...] mi en la nuna momento ne estas ia naciانو, sed simpla homo [...]” (Zamenhof 1929:365).

La revuo estas bazita sur sciencaj principoj. Tial ni devas resti ĉe la “konstata kaj priskriba” scienco de Manders. La revuo ne publikigos proponojn pri lingvaj reformoj.

La politiko de la revuo estas okupiĝi pri la ekzistanta lingva kaj socia fenomeno Esperanto. Tamen tio ne malhelpas ke ni iam eble diskutos pri tio kio estas aŭ povus esti la objekto de la esperantologio.

Pri tiu ĉi kajero

Ĉar la revuo estas ia daŭrigo de la revuo redaktita de Neergaard, ni dediĉas iom da spaco al lia vivo kaj laboro. Ni publikigas en tiu ĉi unua kajero tri artikolojn rilate al li.

Mi aparte ĝojas ke Marjorie Boulton permesis ke aperu ĉi tie ŝia manuskripto verkita omaĝe al Paul Neergaard. Ĝi estas eseo kiu radias ne nur detalan konon pri lia personeco, sed ankaŭ profundajn sentojn rilate al lia tuta laboro kaj vivo.

Carl Støp-Bowitz verkis mallonge post la morto de Paul Neergaard eseeton pri ties terminologia laboro.

La artikoloj de Boulton kaj Støp-Bowitz estis origine verkitaj por provo revivigi la revuon de Neergaard en 1987–1988. Humphrey Tonkin afable transdonis la manuskriptojn al mi.

Birthe Lapenna rakontis al mi ke ŝi posedas artikolon de Paul Neergaard mem, verkitan honore al Ivo Lapenna. Ŝi afable permesis enmeton de tiu artikolo. Tiel ni povas iom konatiĝi kun la pensmaniero de Neergaard rilate al vortaraj difinoj.

Tamen la menciitaj tri kontribuaĵoj estas esceptaj pro sia historia karaktero. La kvar sekvaj rilatas al lingvaj kaj sociaj aspektoj de la lingvo.

Geraldo Mattos, la prezidanto de la Akademio de Esperanto, kontribuas per artikolo pri la Fundamento de Esperanto. Tiu ĉi dokumento el 1905 ludas por la lingvo gravan rolon, iom anstataŭante la longan tradicion de aliaj lingvoj.

Detlev Blanke priskribas la aktivecon de societo, kiun li prezidas.

Sabine Fiedler prezentas al ni studon pri la frazeologio de Esperanto, bazitan sur tre ampleksa disertaĵo.

Fine ni publikigas pioniran studon de Marc van Oostendorp pri la fonologio de Esperanto, pli precize pri ĝia silaba strukturo.

Bibliografio

Paul Neergaard (1907–1987)

1942 La Esperantologio kaj ties disciplinoj. Taskoj kaj rezultoj. En: *Tra densa mal-lumo*, pp. 37–64. Kopenhago: Laborista Esperanto Klubo.

Eugen Wüster (1898–1977)

1955 La terminoj “esperantologio” kaj “interlingvistiko”. *Esperantologio* 1, N-ro 4, 209–214.

L. L. Zamenhof (1859–1917)

1929 *Originala verkaro. Antaŭparoloj – Gazetartikoloj – Traktaĵoj – Paroladoj – Leteroj – Poemoj*. Lepsiko: Ferdinand Hirt & Sohn.